

Л. В. Колісник

Технології
Інтерактивного
Навчання
На заняттях
З педагогіки

УДК 371
ББК 74.10
К. 82

Рецензенти:

Чепка О.В. – кандидат педагогічних наук, доцент, директор Інституту розвитку дитини Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

П'ясецька Н.А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри корекційної педагогіки і психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Інституту розвитку дитини Уманського
державного педагогічного університету
імені Павла Тичини
протокол № 3 від 15 грудня 2011 року*

Колісник Л.В.

Технології інтерактивного навчання на заняттях з педагогіки: методичний посібник / Укл.: Л.В.Колісник. – Умань: ПП Жовтий, 2011. – 208 с.

У посібнику розкривається методика інтерактивного навчання студентів на заняттях з педагогіки з урахуванням сучасних вимог та на основі передового педагогічного досвіду та досвіду самого автора.

Посібник розрахований на викладачів та студентів вищих навчальних закладів, учителів загальноосвітніх навчальних закладів.

Зміст

Передмова	5
РОЗДІЛ I. Інтерактивне навчання як спеціальна форма організації пізнавальної діяльності студентів	8
1.1. Особливості застосування інтерактивних технологій навчання у педагогічному коледжі.....	8
1.2. Моделі навчання.....	14
1.3. Методи стимулювання (мотивації) навчально-пізнавальної діяльності студентів.....	16
1.4. Принципи та прийоми активізації навчання.....	21
1.5. Електронний посібник – засіб інтерактивних технологій.....	23
РОЗДІЛ II. Технології інтерактивного навчання.....	29
2.1. Інтерактивні технології кооперативного навчання.....	32
2.2. Технології колективно-групового навчання.....	41
2.3. Технології ситуативного моделювання.....	52
2.4. Технології опрацювання дискусійних питань.....	61
РОЗДІЛ III. Методи та форми активного навчання на заняттях з педагогіки	83
3.1. Неімітаційні активні методи навчання.....	86
3.2. Імітаційні методи навчання.....	96
3.3. Імітаційні неігрові методи навчання.....	115
3.4. Підручник для колективної роботи	130
3.5. Метод узаконеної шпаргалки.....	136
3.6. Підказка – феномен колективного навчання.....	137
3.7. Професійні секрети в організації діалогу на занятті... ..	143
РОЗДІЛ IV. Педагогічна культура сучасного викладача.....	148
4.1. Педагогічна техніка викладача вищої школи	149
4.2. Професійна педагогічна етика та педагогічний такт..	157

ДОДАТКИ	163
Додаток 1. Порівняльна характеристика технологій традиційного й інноваційного навчання	163
Додаток 2. Схема елементів навчального процесу у різних типах навчання	167
Додаток 3. Критерії оцінювання за 12-бальною шкалою знань студентів на інтерактивних заняттях	168
Додаток 4. Інструктивно-методичні матеріали по організації та оформленні планів інтерактивних занять з педагогіки	171
Додаток 5. Схема професійного становлення сучасного педагога	192
Додаток 6. Прислів'я, приказки про освіту та навчання...	200
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА	204

ПЕРЕДМОВА

В Україні має стверджуватися стратегія прискороного, випереджувального інноваційного розвитку освіти і науки, тому необхідно забезпечувати умови для розвитку, самоствердження і самореалізації особистості впродовж життя.

Головною метою освіти України у XXI столітті є створити умови для особистісного розвитку і творчої самореалізації кожного громадянина України, формувати покоління, які здатні навчатися впродовж життя, створювати й розвивати цінності громадянського суспільства; сприяти консолідації української нації, інтеграції України в європейський і світовий простір.

А для цього необхідно створення рівних можливостей для молоді у здобутті якісної освіти, постійного оновлення змісту освіти; інтеграція освіти і науки, розвиток педагогічної та психологічної науки; створення індустрії навчальних закладів; створення ринку освітніх послуг; розробка і запровадження освітніх інновацій, інформаційних технологій, а також технологій активного та інтерактивного навчання. Інтерактивне навчання є спеціальною формою організації пізнавальної діяльності студентів.

Суть інтерактивного навчання у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх студентів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і студент і викладач є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і співіснують. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, правильне вирішення проблем на основі аналізу обставин та відповідної ситуації. Воно ефективно сприяє формуванню навичок, вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, дає змогу педагогу стати справжнім лідером студентського колективу.

Під час інтерактивного навчання студенти вчаться бути демократичними, співіснують з іншими людьми, приймати продумані рішення, розвивати

критичне мислення та активну творчість.

Використання інтерактивного навчання - не самоціль. Це лише засіб для досягнення тієї атмосфери в групі, яка найбільше сприяє співробітництву, порозумінню і доброзичливості, надає можливості дійсно реалізувати особистісно-орієнтоване навчання.

Якщо застосування інтерактивного навчання у конкретній групі веде до протилежних результатів, треба переглянути стратегію й обережно підходити до її використання. Можливо, варто обговорити цю ситуацію з студентами (чи правильно ви їх розумієте і використовуєте, чи готові ви й студенти до їх використання?)

Заняття з педагогіки носять не тільки теоретичний, а й практичний характер, де студенти формують та шліфують свою майстерність через моделювання ситуацій з професійного життя, беруть на себе роль педагогів; навчаються володіти ситуацією конфліктного плану; шукають педагогічного вирішення конфліктної ситуації; оволодівають прогресивними системами навчання та виховання дітей і вчать використовувати їх під час моделювання занять та різних видів діяльності; озброюються методикою саморегуляції, вчать компромісу, толерантності, емпатії, педагогічному спілкуванню, ораторству.

На заняттях з педагогіки мають місце такі технології інтерактивного навчання: інтерактивні технології кооперативного навчання, технології колективно-групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань.

І саме інтерактивне навчання, як спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, у якій мета - створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність, посідають основне місце в організації занять з педагогіки.

Деяким викладачам іноді складно розкривати себе перед студентами, висловлювати своє ставлення до матеріалу, показувати некомпетентність у деяких питаннях. Безумовно, не всі викладачі «створені» для інтерактивного

навчання. Проте використання його дає можливість для фахового росту, для зміни себе, для навчання разом з студентами. Зробити перший крок допоможе сам певний підхід до навчання та його цілей. Після кількох старанно підготовлених занять викладач зможе відчувати, як змінилося до нього ставлення студента, а також сама атмосфера в аудиторії – і це послужить додатковим стимулом до роботи з інтерактивними технологіями.

Навчання і виховання вимагають удосконалення організації навчального процесу, викладання на високому науковому, організаційному та методичному рівнях.

Актуальним завданням навчальних закладів є не стільки повідомлення тим, хто навчається, певної суми знань і формування навичок і вмінь, які б нові вони не були, скільки розгортку їхніх творчих здібностей та активізація пізнавальної діяльності. Навчальний заклад повинен навчити випускника думати, самостійно вирішувати завдання, що постають перед ним, виховати у нього потребу постійно поповнювати знання.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Укладач: Л.В. Колісник

**ТЕХНОЛОГІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ НА
ЗАНЯТТЯХ З ПЕДАГОГІКИ**

Методичний посібник

Коректура – Н.О. Драна, Т. Є. Томілова

Комп'ютерний набір – Ю.В. Полушведкіна, М.В. Колісник

Підписано до друку 27.12.2011. Формат 60х90 1/32
Папір офсет.
Обл.-вид. арк. 8,0. Ум. друк. арк. 8,6.
Тираж 200. Зам. № 0256.

**Віддруковано з оригіналу макета
ПП Жолтий О.О.**

20300, м. Умань, вул. Садова, 2Я
(УДПУ, навчальний корпус № 3, кімн. 112, 327, 328)
Тел. 8 067 77 30 197
8 097 9 467 467

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК, № 2444 від 22.03.2006 р.

Віддруковано на цифровому дублюаторі Ricoh